

Pressmeddelande

Från SÄS

2013-01-07 10:00

20 år med biståndsprojekt inom sjukvård

1992 påbörjades Södra Älvsborgs Sjukhus engagemang i biståndsprojekt inom vård och hälsa. Nu har sjukhuset bidragit med utrustning och kompetens i flera världsdelar i 20 år - och arbetet fortsätter.

Grunden till en ny operationssal för hjärtkirurgi. Martti Valkonen kollar ritningarna tillsammans med Etnafe, tekniker från Etiopien. Foto: SÄS.

[Klicka för högupplöst bild.](#)

Polen, Baltikum och Ryssland i Europa och Burkina Faso i Afrika. Med resor dit 1992 började SÄS engagemang i olika bistånds- och utvecklingsprojekt. Genom åren har sjukhuset bidragit med begagnad utrustning, installationer och utbildning i ett flertal länder genom servicechefen Martti Valkonen, Urban Tapper, ingenjör på enheten för medicinsk teknik, och andra personer från SÄS.

Senaste projektet, ett samarbete med thorax-teamet vid Sahlgrenska universitetssjukhuset, var en utbyggnad av ett hjärtsjukhus i Etiopiens huvudstad Addis Abeba som invigdes i november 2012. Där ska man nu utföra thorax- och PCI-operationer (kärilvidgning), klaffbyten, bypass-operationer och insättning av pacemakers. SÄS bidrag är bland annat operationslampor och utrustning till vattenrening för steriliseringsapparaten.

Externa uppdragsgivare - SÄS ansvarar för helheten

– När vi ger oss in i sådana här projekt har vi alltid totalansvaret, berättar Martti Valkonen. Vi gör en behovsanalys, byggprojektering, vi samordnar vilken utrustning och kompetens som behövs från olika håll, vi är med och bygger och installerar och står sedan för utbildning och uppföljning. Personligen tycker jag att det är väldigt stimulerande att kunna bidra med den kompetens och erfarenhet vi har till behövande.

Alla projekt som SÄS deltar i genomförs efter förfrågningar av externa uppdragsgivare, huvudsakligen olika hjälporganisationer och statliga Swedfund. Det är också uppdragsgivarna

som finansierar dem och som är formellt ansvariga. SAS bidrag är kompetens och utrustning som blivit omodern enligt svenska mått.

– Bygget i Addis Abeba var ett av de större projekten, säger Martti Valkonen. Då tar vi tillvara utrustning som blivit över när vi själva gjort lite större ombyggnader och investeringar. Metod- och teknikutvecklingen går mycket snabbt i Sverige. På bara några år blir mycket omodernt, fast fullt fungerande. Ett exempel är just de starka operationslamporna. Nya sådana avger inte någon värme.

Urban Tapper och Martti Valkonen vid en resa till Somaliland 2007.

De länder som SÄS varit - och i vissa fall fortfarande är - aktiva i är Polen, Estland, Lettland, Litauen, Ryssland, Ukraina, Burkina Faso, Somalia, Senegal, Kenya, Etiopien, Tanzania, Ecuador och Uruguay. Biståndet har bland annat gällt barn- och mödravård, hjärtsjukvård och ortopedi.

– Det är spännande att upptäcka nya länder och nya kulturer, säger Martti Valkonen. Jag har fått många nya vänner som jag haft långvarig kontakt med genom åren. För att arbetet ska fungera krävs att man har bra kontakter på plats. Det är lokalbefolkningen som vet bäst hur saker och ting fungerar just där. Det är också viktigt med goda förberedelser, både att klargöra krav och förväntningar och rent praktiskt. Vi brukar alltid packa ner lite enkla verktyg och andra tillbehör i resväskan.

Operationssalen i Addis Abeba är färdig och har nu börjat användas. Personal från Sahlgrenskas thoraxteam är på plats för att dra igång

verksamheten. Parallellt har etiopiska läkare fått utbildning i Göteborg.

[Klicka för högupplöst bild.](#)

Nyligen var Martti Valkonen på en extra snabbvisit i Addis Abeba. En av röntgenapparaterna i den nya tillbyggnaden på hjärtsjukhuset krånglade och han följde med en servicetekniker från ett företag som var där för första gången och som framöver ska ta över ansvaret för utrustningen. Nästa resa blir till Rivne i Ukraina i mars 2013, på uppdrag av hjälporganisationen Gärdhem i Dalsjöfors utanför Borås. Där ska man bygga upp två operationssalar. Utmaningen vid de flesta resor är densamma.

– Allt tar tid. Ofta får vi också höra att "det där är omöjligt" när vi frågar efter prylar vi behöver fixa på plats eller vill göra en viss bygglösning, säger Martti Valkonen. Men det brukar lösa sig.

Kontaktperson: Servicechef Martti Valkonen, tfn 033-616 3004

Pressjouren, tfn 033-616 2444

Publicerad av: Lena Löfgren Epost: lana.k.lofgren@vgregion.se